

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 20 stycznia 2023 r.

Poz. 643

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.36.2023 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 19 stycznia 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 40)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XVI.215.2022 Rady Miasta Jastrzębie-Zdrój z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie określenia zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych oraz określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli zatrudnionych w szkołach, dla których organem prowadzącym jest Miasto Jastrzębie-Zdrój, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego, w części określonej w § 2 ust. 3, ust. 4, ust. 5, ust. 6, ust. 7 i ust. 8 w zakresie sformułowania: „z tym, że za wszystkie przepracowane miesiące, bez względu na wymiar godzin zrealizowanych zajęć, przysługuje nauczycielowi prawo do wynagrodzenia zasadniczego za ustalony obowiązkowy tygodniowy wymiar zajęć, a także za przepracowane w tym czasie godziny ponadwymiarowe” wraz z poprzedzającym go przecinkiem uchwały, jako sprzecznej art. 42 ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 1762 ze zm.), dalej jako „ustawa” w związku z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483 ze zm.), dalej jako „Konstytucja RP”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 15 grudnia 2022 r. Rada Miasta Jastrzębie-Zdrój przyjęła uchwałę Nr XVI.215.2022 w sprawie określenia zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych oraz określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli zatrudnionych w szkołach, dla których organem prowadzącym jest Miasto Jastrzębie-Zdrój, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego, dalej jako „uchwała”.

W podstawie prawnej uchwały wskazano m.in.: art. 42 ust. 7 pkt 1 i pkt 2, art. 91d pkt 1 ustawy.

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 20 grudnia 2022 r.

W toku badania legalności przedmiotowej uchwały organ nadzoru uznał, iż uchwała w części jest niezgodna z prawem.

Zgodnie art. 42 ust. 6, ust. 7 pkt 1-pkt 2 ustawy:

6. Dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz nauczycielowi pełniącemu inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczycielowi, który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze, obniża się tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć w zależności od wielkości i typu szkoły oraz warunków pracy lub zwalnia się ich od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3.

7. Organ prowadzący szkołę lub placówkę określa:

1) zasady rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego;

2) zasady udzielania i rozmiar obniżek, o których mowa w ust. 6, oraz przyznaje zwolnienia od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3;

Z kolei z art. 91d pkt 1 ustawy wynika, że:

W przypadku szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, zadania i kompetencje organu prowadzącego określone w:

1) art. 30 ust. 6 i 10a, art. 42 ust. 7, art. 42a ust. 1, art. 49 ust. 2, art. 70a ust. 1 oraz art. 72 ust. 1 – wykonuje odpowiednio: rada gminy, rada powiatu, sejmik województwa.

W ocenie organu nadzoru, § 2 ust. 3, ust. 4, ust. 5, ust. 6, ust. 7 i ust. 8 w zakresie sformułowania: „z tym, że za wszystkie przepracowane miesiące, bez względu na wymiar godzin zrealizowanych zajęć, przysługuje nauczycielowi prawo do wynagrodzenia zasadniczego za ustalony obowiązkowy tygodniowy wymiar zajęć, a także za przepracowane w tym czasie godziny ponadwymiarowe” uchwały stanowi przekroczenie upoważnienia ustawowego wynikającego z art. 42 ust. 7 pkt 1 ustawy. Rada Miasta w ww. regulacjach uchwały wskazała, co następuje:

3. Informację o średniej tygodniowej liczbie obowiązkowego wymiaru zajęć ustalonej według zasad określonych w ust. 2 dla poszczególnych nauczycieli, dyrektor szkoły zawiera w arkuszu organizacyjnym na dany rok szkolny i podaje do wiadomości każdemu nauczycielowi;

4. Dla nauczycieli, którym w arkuszu organizacyjnym szkoły na dany rok szkolny przydzielono w niektórych okresach liczbę godzin zajęć przekraczającą tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć, godzinami ponadwymiarowymi są godziny zajęć realizowane ponad tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć, określony według zasad ustalonych w ust. 2.

5. Ustalony dla nauczyciela na zasadach określonych w ust. 2 wymiar godzin zajęć, różny w poszczególnych okresach roku szkolnego nie może w okresach realizacji zwiększonego wymiaru godzin zajęć przekraczać z tego tytułu 1,5 etatu.

6. Nauczyciel w okresie całego roku szkolnego ma prawo do wynagrodzenia w stałej wysokości odpowiedniej do uśrednionego wymiaru zajęć;

7. Nauczycielom zatrudnionym w niepełnym wymiarze zajęć, realizującym różny wymiar w poszczególnych okresach roku szkolnego, w umowie o pracę należy określić średni wymiar godzin zajęć całego okresu zatrudnienia.

8. W przypadku rozwiązania z nauczycielem stosunku pracy przed upływem roku szkolnego, dla którego został ustalony różny plan zajęć, rozliczenie z przydzielonych w arkuszu organizacyjnym godzin zajęć następuje z datą ustania stosunku pracy, z tym, że za wszystkie przepracowane miesiące, bez względu na wymiar godzin zrealizowanych zajęć, przysługuje nauczycielowi prawo do wynagrodzenia zasadniczego za ustalony obowiązkowy tygodniowy wymiar zajęć, a także za przepracowane w tym czasie godziny ponadwymiarowe.

Na podstawie art. 42 ust. 7 pkt 1 ustawy organ stanowiący miasta jest upoważniony wyłącznie do określenia zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego. Wobec powyższego wszelkie regulacje dotyczące planu organizacji na dany rok szkolny i zasad jego ogłaszania nauczycielom (ust. 3), ustalenia godzin ponadwymiarowych (ust. 4), ustalenia maksymalnego wymiaru godzin (ust. 5), wysokości przysługującego nauczycielowi wynagrodzenia (ust. 6), dotyczące określenia elementów aktu stanowiącego nawiązanie stosunku pracy – umowy o pracę (ust. 7) oraz określenia okresów, za które nauczyciel zachowuje prawo do wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe (ust. 8) stanowią przekroczenie upoważnienia ustawowego. Z omawianego przepisu 42 ust. 7 pkt 1 ustawy nie można wywieść kompetencji Rady Miasta do uregulowania w uchwale ww. kwestii, tym bardziej, że kwestię dotyczącą godzin ponadwymiarowych ustawodawca już uregulował w treści art. 42 ust. 5b w zw. z art. 35 ust. 2 ustawy (por. wyroki: WSA w Opolu sygn akt II SA/Op 9/20 z dnia 25 lutego 2020 r., WSA w Łodzi sygn akt III SA/Łd 877/19 z dnia 8 stycznia 2020 r. oraz Sądu Apelacyjnego w Łodzi sygn akt III APa 32/19 z dnia 18 grudnia 2019 r.).

Należy podkreślić, iż przedmiotowa uchwała stanowi akt prawa miejscowego, a organ wykonujący kompetencję prawodawcy zawartą w upoważnieniu ustawowym, jest obowiązany działać ściśle w granicach tego upoważnienia. W państwie prawa organy władzy publicznej działają w granicach i na podstawie prawa. Z konstytucyjnej zasady praworządności (art. 7 Konstytucji RP) wynika, że zadania i kompetencje, sposób ich wykonania oraz więzi między podmiotami administracji publicznej są uregulowane prawnie. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, realizując przysługujące mu kompetencje powinien ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu kompetencyjnym. Przekroczenie kompetencji (lub jej niewypełnienie) przez Radę przy podejmowaniu ww. uchwały powinno być traktowane jako istotne naruszenie prawa, skutkujące nieważnością uchwały w zakresie, w którym przekroczone przyznane kompetencje (albo w całości w przypadku niewypełnienia kompetencji) (por. wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 24 czerwca 2020 r., sygn. akt III SA/Kr 459/18, z dnia 7 lipca 2020 r., sygn. akt III SA/Kr 335/20, z dnia 8 lipca 2020 r., sygn. akt II SA/Kr 22/20, z dnia 10 maja 2021 r., sygn. akt III SA/Kr 115/21; wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 27 lutego 2020 r., sygn. akt II SA/Ke 970/19, z dnia 4 marca 2021 r., sygn. akt II SA/Ke 1024/20; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 19 maja 2020 r., sygn. akt I SA/Gd 238/20; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku z dnia 2 lipca 2020 r., sygn. akt II SA/Bk 208/20, publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

Konkludując, w ocenie organu nadzoru, Rada Miasta Jastrzębie-Zdrój w wyżej wymienionym zakresie, istotnie naruszyła przepis art. 42 ust. 7 pkt 1 ustawy w związku z art. 7 Konstytucji RP.

Organ nadzoru wskazuje, że możliwe jest doprowadzenie do stanu zgodnego z prawem poprzez wyeliminowanie jedynie wyżej wymienionej części uchwały.

Jak już wyżej wskazano, omawiane uchybienia w przedmiotowej uchwale należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie, prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa w uchwale to takie naruszenie, które powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, sprzeczność ta jest oczywista i bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od samego początku (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 marca 2017 r., sygn. akt II SA/Wa 2197/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Ol 859/18, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Gd 693/18; publ. Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych).

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, iż uchwała Nr XVI.215.2022 Rady Miasta Jastrzębie-Zdrój z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie określenia zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych oraz określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli zatrudnionych w szkołach, dla których organem prowadzącym jest Miasto Jastrzębie-Zdrój, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego, została podjęta z istotnym naruszeniem obowiązującego prawa, co czyni stwierdzenie jej nieważności w wyżej wymienionej części uzasadnionym i koniecznym.

Pouczenie:

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz